

4. Інфраструктура: розвиток інфраструктури в країнах ЄС полегшує доступ МП до ринків, сировини та технологій [1-3].

Для того щоб малі підприємства стали невід'ємним елементом економіки України, з тими позитивними функціями, які вони виконують у розвинених країнах, треба стимулювати їхній сталий розвиток [4-6]. Недостатня дослідженість цього питання в Україні потенційно може стати на заваді формуванню методологічних засад та розбудови розвинутої ринкової інфраструктури та спричинити конфлікти між економічними інтересами держави та інтересами МП.

Список використаних джерел:

1. Плаксюк О.О. Європейський досвід підтримки малого бізнесу з позиції гармонізації сучасних економічних інтересів. *Вісник КНУТД. Економічні науки*. 2017. № 2 (45). <https://doi.org/10.24025/2306-4420.2.45.2017.128700>.
2. Рижаківа Г.М. Роль і місце малого підприємництва в національній економіці України. *Ефективна економіка*. 2011. № 1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=450>.
3. Безус А. М., Шафранова К. В. Розвиток підприємств малого бізнесу в Україні. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія : Економічні науки*. 2016. № 3. С. 7-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknutd_2016_3_3.
4. Пілевич Д.С. Державна підтримка розвитку малого бізнесу в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 3 (27). С. 110-122. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-3\(27\)-110-122](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-3(27)-110-122).
5. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З. Концептуалізація моделей управління змінами на підприємствах в сучасних умовах мінливого середовища. *Технологічний аудит та резерви виробництва*. 2015. № 1/5 (21). С. 34-40.
6. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Перерва Б.К. Особливості формування конкурентних переваг підприємства в кризових умовах. *Інвестиції: практика та досвід*, 2023. № 11. С. 22-30. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.11.22>

Гордєєва-Герасимова Л. Ю.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВПЛИВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК БІЗНЕСУ

Відомо, що середина ХХ – початок ХХІ століття відзначились стрімким розвитком інформаційних технологій, наслідком чого відбулася діджиталізація усіх сфер життєдіяльності суспільства. У тому числі бізнесу.

Наразі саме впровадження діджиталізації є тою конкурентною перевагою для багатьох компаній, яка допомагає не тільки утриматись на певному рівні, а й також і піднятися вище по конкурентним сходинкам. Компанії, які з початку

XXI століття не врахували необхідність активного використання цифрових інформаційних технологій, не змогли утримати лідируючі позиції на ринку, наслідком цього стало або їх банкрутство, або поглинання більш успішними компаніями.

Під діджиталізацією (ціфровізацією) «розуміють не тільки виключно впровадження електронного документообігу чи ведення сторінки бренду в соціальних мережах» [4]. Цей процес набагато складніший і стосується в першу чергу удосконалення бізнес-процесів компанії, як наслідок – формування та збереження цифрових баз даних, побудова нових каналів співпраці з клієнтами, удосконалення запропонованого продукту. За рахунок впровадження процесу діджиталізації здійснюється автоматизація усіх процесів в компанії.

Відмітимо, що digitalization це не тільки процес цифрової трансформації бізнесу, а також і процес «трансформації свідомості» власників бізнесу, які повинні розуміти, що тільки кардинальне переосмислення стратегії управління бізнесу, стратегії застосування усіх напрацювань в сфері сучасних цифрових інноваційних технологій допоможе бізнесу бути успішним [5].

Дуже важливе значення для успішного впровадження цифрових інформаційних технологій стає використання хмарних технологій. Перевагами цього є, по-перше, відсутня необхідність витратити значні фінансові ресурси для купівлі сучасного обладнання та програмного забезпечення, тому що, використовується обладнання, яке розташовано в спеціалізованих дата-центрах, потрібно сплачувати тільки абонплату. З «хмарою» можна працювати з будь якого місця нашого світу. Ще однією перевагою є те, що це обладнання захищено від зовнішнього втручання та знаходиться в безпечному місті. Останнє особливо важливо під час війни з країною-агресором. Наведемо деякі технології, які можуть використовувати вітчизняні власники бізнесу для його успішної реалізації [1]:

1. Industry 4.0, який передбачає повністю автоматизоване виробництво та керування всіма процесами в режимі реального часу, який ґрунтується на використанні сучасних технологій штучного інтелекту, який підвищує рівень автоматизації в промисловості, комп'ютерних мереж, які з'єднують фізичні об'єкти за допомогою спеціальних датчиків та технології Big Data, за допомогою якої можна працювати та аналізувати великі масиви даних для прогнозування усіх виробничих процесів.

2. В агропромисловому комплексі активно використовуються технології точного землеробства, які підвищують ефективність сільського господарства на 20-30%.

3. В фінансовій сфері активно використовують Application Programming Interface (API) для швидкого отримання результатів запитів що стосується рівня фінансових показників, штучний інтелект для створення продуктів з он-лайн кредитування, страхування та ін., блокчейн.

Наша країна рухається шляхом всебічної цифрової трансформації усіх соціально-економічних процесів в державі.

Для успішного просування цифровізації в управління державою, у тому числі підтримки бізнесу у цьому процесі, в 2019 році було створено Міністерство цифрової трансформації України, яке в першу чергу повинно «забезпечувати формування та реалізацію державної політики у сфері цифровізації, цифрової економіки, цифрових інновацій, розвитку інформаційного суспільства» [3].

Міністерством в свою чергу було створено портал он-лайн державних послуг «Дія». Он-лайн послуги надаються як громадянам, так і бізнесу. У тому числі можна зареєструвати фізичну особу підприємця, товариство з обмеженою відповідальністю на основі модельного статуту.

Крім того, створено окремий портал Дія.Бізнес, «на якому можна знайти необхідну інформацію з заснування та розвитку власної справи» [2]. Отже, як було досліджено, діджиталізація як суспільства в цілому, так і бізнесу окремо є невід’ємний процес розвитку країни та успішного просування бізнесу. Впровадження сучасних інформаційних технологій в бізнесі дозволяє стати йому більш конкурентоздатним та ефективно розвиватися.

В Україні активно впроваджується політика всебічної digitalization та розвитку інформаційного суспільства. Для реалізації цієї політики створено Міністерство цифрової трансформації України, яке, у тому числі, допомагає бізнесу в впровадженні цифрових технологій.

Список використаних джерел

1. Вишковська Світлана. Як IT-індустрія розвиває інші галузі економіки у 2022 році. URL: <https://buhgalter.com.ua/blanks/blanki-finansovoyi-zvitnosti/>.
2. Дія.Бізнес. <https://business.diia.gov.ua/about-project>.
3. Положення про Міністерство цифрової трансформації України. Зі змінами та доповненнями. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/501-2022-%D0%BF#Text>.

4. Що таке діджиталізація та які переваги вона надає бізнесу. <https://gigacloud.ua/blog/navchannja/scho-take-didzhitalizacija-ta-jaki-perevagi-vona-nadae-biznesu>.
5. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З. формування системи конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва в умовах цифровізації. Підприємство: сучасні виклики, тренди та трансформації: колективна монографія / за заг. ред. Гринько Т.В. Вид-во: ФОП Біла К.О. 2023. С. 121-186.

Гордійчук С. М., Михайленко О. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС: ВИКЛИКИ ТА АДАПТАЦІЯ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Воєнний стан створює жахливу ситуацію для життя людей і добробуту суспільства. Крім безпосередніх втрат і переміщення, він створює складну мережу проблем для підприємств, перешкоджаючи їх розвитку та загрожуючи самому їхньому існуванню.

Ведення бізнесу в умовах воєнного стану – це дуже складний та необхідний процес. Після 24 лютого 2024 року багато українців мігрували, через що більшість втратили роботу, але за більш ніж два роки ситуація змінюється. За даними Міністерства фінансів України офіційна кількість безробітних в Україні за цей час зменшилась з 208,9 тис. осіб (листопад 2022 р.) до 101,4 тис. осіб (січень 2024 р.) [1]. Згідно з даними опитування Американської торгівельної палати основними проблемами для ведення та розвитку бізнесу в Україні є: безпека працівників (91%), ракетні атаки (66%), а також здоров'я та психічне здоров'я працівників (65%), економічна й споживча рецесія (45%) та доступ до електроенергії, водопостачання, мобільного зв'язку, теплопостачання (44%) [2]. Ключові виклики, що стоять перед підприємствами щодо ведення бізнесу, наведено на рис. 1.

Також виділяють такі проблеми бізнесу під час воєнного стану:

1. Відсутність безпеки. В цьому випадку український бізнес не має іншого виходу, як переїхати в безпечніші райони, щоб мінімізувати ризики. Станом на листопад 2023 року 77% українських компаній повноцінно відновили роботу. А для 23% найбільшою проблемою була окупація територій. У попередньому році цей відсоток був 69%, а в 2022 році – 44% [3].